

канонічні сплетіння, багатоярусні нашарування ліній-пластів – все це переконливо засвідчує гармонічне і поліфонічне мислення композитора.

М.Коляда сприяв формуванню нових традицій, значно розширив рамки традиційного музичного мислення.

ХУДОЖНИК І ПРЕДМЕТНА ТВОРЧІСТЬ

Тетяна Мула,

І курс, художній факультет.

*Науковий керівник – Шумега С.С.,
професор.*

В історії мистецтв і особливо в сучасній художній практиці предметна творчість займає найбільш важливе місце. Все наше предметне оточення, починаючи з утратарних предметів і закінчуючи містом, в цілому, являється основою не тільки матеріальної, а й художньої культури кожної епохи.

У ХХ ст. під впливом науково-технічного прогресу і соціальних змін в суспільстві у предметній творчості посилися проектний прогностуючий початок, передбачення майбутнього в конкретних предметних художніх образах. Виникла нова професія, отримавши назву дизайн.

Історія предметної творчості показує, що в ній значно більший вплив зовнішніх об'єктивних обставин ніж в зображеному мистецтві, де особливість художника завжди проявляється яскравіше і де глядачам важливіше дивитися на світ саме його очима, відчувати його чуття і переживання. Звичайно, і в історії мистецтв можна знайти приклади звертання відомих художників до предметної творчості. Але звичайно це залишалось маловідомим. Так Альбрехт Дюрер, який прославився картинами і гравюрами, Рафаель розробляв орнаменти для шпалер, Мікеланджело займався інженерними проблемами і тільки Леонардо да Вінчі цікавився здатністю створювати щось нове. Художник епохи барокко Агостіно Рамелі випустив у ХІVст. великий альбом "Різноманітні і художні машини" [1, с.27]. Голандський пейзажист ХVІІст. Ян ван дер Гейден спроектував систему вуличного освітлення, стаціонарними світильниками на високих стовпах. Уільям Моріс, англійський поет, художник графік, у лекціях з мистецтва у 1870-х р. твердив, що ручна творчість є головним видом мистецтва. Інколи живописець мав нахил до предметної творчості, наприклад, Поль Гюген у 1892 р. писав Данієлю де Монфреду: "Я мабуть був вроджений займатися прикладним мистецтвом, але так і до нього не дійшов! Робив би я зараз вітражі для церков – там краще проявилися би мої здібності ніж власне в живопису" [1, с.29].

Відбувалося зближення образотворчого мистецтва і предметної творчості у художників “модерну” – він виник, як новий стиль в Росії, в Австрії – “сецесіон”, в Франції – “ар нуво”, в Німеччині – “югенстіль”. Багатостильність породила холодну еkleктику, а релятивізм методу – байдужість до змісту. На їхнє місце повинен був прийти “новий стиль”.

Мистецьке створена система перетворилась в чітко прочитуваний єдиний стиль. Химерно запутаний натурально-природний орнамент став вилучатися із художніх композицій. Австрійський архітектор А.Лоос виступив з різкою критикою орнаменту, бачачи в ньому лише аналогію татуювання [1, с.38]. На місце модерну прийшли чітко геометризовані форми.

На рубежі ХХ ст. багато художників стали шукати сховані дизайнерські основи вже не в еволюційних формах минулого, а в народжені новітнього часу.

Умовами для швидкого розповсюдження ідей раціоналізму і пов’язаної з ним естетики були помітні успіхи в теорії техніки і віра в проєктний розум, як в силу. Правда, тут дизайн непомітно поступався своїм місцем оформлювальному мистецтву і його різновиду – експозиції, оскільки за допомогою позиційних засобів можна помістити будь-яку предметну форму в зону емоційно-підвищеного, естетичного за своєю природою прийняття і створити таким чином унікальні предметно-просторові композиції.

Дизайн – це творча діяльність метою якої є формування гармонійного предметного середовища, що найбільш повно задовільняє матеріальні і духовні потреби людини.

Отже, дизайн за своєю природою є універсальний: з однієї сторони – як мистецтво, з другої – як технічний витвір.

1. В.Р. Аронов. Художник і предметна творчість. – М., 1987. – С.230.
2. Мистецька школа в системі національної освіти України. Навчально-методичний посібник. – Л., 1999. – С.206.
3. Матеріали звітної-наукової студентської конференції за 1998р. – Івано-Франківськ, 1999. – С.191.
4. О.І. Нестеренко. Коротка енциклопедія дизайну – М., 1994. – С.331.